

Mandag 2. desember 1974 kl. 18.00

Foredrag i Skjervøy i Troms

mandag 2. desember 1974.

(manuskript, utdrag.)

Fiskerispørsmålene og utnyttelsen av ressursene i havet og på havbunnen har stått sentralt i internasjonal politikk i nyere tid.

Norge er i sterk grad berørt av disse spørsmålene. Fisket og tilvirkning av fisk gir levegrunlaget for store deler av vårt folk. Bosettingen langs vår kyst i Nord-Norge er avhengig av utnyttningen av ressursene i havet og de tiltak som vi treffer sammen med andre nasjoner for å verne og utvikle disse ressurser.

FN's konferanse om havets folkerett kom ikke fram til noe endelig resultat under de møter som ble holdt i Venezuela i sommer. Havrettskonferansen vil fortsette i mars - mai 1975. Etter planen skal den avslutte sine forhandlinger i 1975. Under FN's arbeide med å gi internasjonale rettsregler om utnyttelsen av havet, havbunnen og kontinentalsoklene, har Norge sammen med flere andre nasjoner arbeidet for å sikre kyststatenes rett til å opprette økonomiske soner på 200 nautiske mil. Innenfor disse soner skulle kyststaten kunne regulere fisket og utnyttelsen av andre ressurser. Norge vil føre dette arbeidet videre når Havrettskonferansen gjenopptar sin virksomhet til våren.

Kravet om økonomiske soner har sitt utgangspunkt i ønsket om å sikre levegrunnet for kystbefolkningen og i nødvendigheten av å treffe tiltak mot de farer for overbeskatning som nå truer våre viktigste fiskeslag. Denne fare er nå blitt mer akutt for den norsk-arktiske torskestamme, etter at Sovjetsamveldet trakk seg ut av avtalen som regulerte de totale fangstene av denne fiskeart i Nord-Øst Atlanteren. De samlede tillatte årsfangster var i denne avtalen fastsatt til 550.000 tonn. Dette er i samsvar med den beskatning som norske havforskere mener at den norsk-arktiske torskestammen kan tåle. Under de någjeldende uregulerte forhold vil imidlertid de faktiske fangster i 1974 komme opp i nær 1 million tonn.

Det lyktes ikke under det ekstraordinære møte i november i år i kommisjonen for fiske i det Nord-Østlige Atlanterhav å bli enige om en ny torskeavtale for 1975. Kommisjonen vil holde et nytt møte i Bergen den 13. - 15. januar 1975.

I en erklæring av 26. september i år har Regjeringen gjort rede for sitt arbeide med fiskerigrensespørsmålet. Den varsler der om at det med det første vil bli opprettet trålfrie soner i farvann utenfor Nord-Norge. Fiskerigrensen utenfor Nord-Norge vil bli utvidet til 50 nautiske mil snarest mulig i løpet av 1975. Regjeringen vil under fortsettelsen av FN's Havrettskonferanse arbeide videre med å sikre kyststatens rett til å opprette økonomiske soner på 200 nautiske mil.

De trålfrie soner omfatter 4 viktige områder for norsk fiske med faststående redskap etter ulike torskearter: Jennegga - Malangsgrunnen, Hjelmsøybanken, Nysleppen og Nordbanken - Øverbanken. De ligger mellom 4 og 42 nautiske mil utenfor fiskerigrensen og i det alt vesentlige innenfor 50 mils grensen. Tallrike brukskollisjoner med trålere fra en rekke land har med årene drevet mange kystfiskere vekk fra disse farvann.

De alvorlige utsikter for torskefiskeriene har etter Regjeringens oppfatning gjort disse tiltak nødvendige. Den har i vurderingen av disse spørsmål støttet seg til det utredningsarbeide som er utført av arbeidsutvalget for fiskerispørsmål under Regjeringens sjøgrenseutvalg. Den har hele tiden vært i nær kontakt med fiskernes organisasjoner, fiskebåtrederne og Havforskningsinstituttet.

Regjeringen vil søke å gjennomføre tiltakene i samsvar med internasjonal rett etter at saken er blitt drøftet med de berørte stater. Statsråd Evensen har fått i spesialoppdrag å arbeide med disse fiskerispørsmål. Han har i løpet av oktober/november hatt orienterende drøftelser om innføring av trålfrie soner med alle de berørte europeiske land, Canada og USA. Forhandlinger om den praktiske gjennomføring av trålforbudet er igang.